

PROJECTE EDUCATIU DE CENTRE

ESCOLA POLINYÀ
2014

PROJECTE EDUCATIU DE L'ESCOLA POLINYÀ

*“Si vols construir un vaixell, no comencis buscant fusta,
tallant taules o distribuint la feina,
sinó que primer has d'evocar als homes l'anhel del mar lliure i ample”*

Antoine de Saint-Exupéry

1. Introducció

La nostra escola, de recent funcionament (curs 2011-2012), s'emmarca dins d'un Projecte Educatiu, que intenta recollir la veu dels que FEM ESCOLA, d'aquesta manera, pretén fer entenedors els nostres grans trets educatius. Aquest projecte és un punt de partida que s'anirà actualitzant¹ quan es cregui oportú perquè l'escola creixerà i ben segur ens plantejarem complementar-lo.

No es pot entendre el nostre plantejament sense valorar la formació permanent del professorat i la innovació com una possibilitat per pensar i plantejar les relacions educatives que es viuen dintre de l'escola, peça clau en la millora de la tasca docent i de la vivència de l'escola.

Igualment volem fer constar que l'escola és una comunitat on totes les peces que la formem tenim un paper i actuem de la manera més coordinada possible. L'alumnat, les famílies, el personal no docent, el professorat l'alumnat en pràctiques... vivim l'escola amb totes les seves implicacions. La participació i la implicació de les famílies és fonamental per dur a terme el projecte educatiu i per tenir també una projecció que va més enllà de les parets de l'escola, ens acosta a l'entorn i participem de les seves oportunitats.

2. Eixos

Que cal per fer una taula?

Ens cal la fusta

Per fer la fusta?

Ens cal l'arbre

Per fer l'arbre?

Ens cal la llavor

Per fer la llavor?

Ens cal el fruit

Per fer el fruit

Ens cal la flor?

Per fer una taula

ens cal una flor

Giani Rodari

---

¹ Plantejem l'actualització no com un procés obsessiu de formació en corrents educatives de vanguardia, sinó en la possibilitat de revisar i repassar (tornar a passar) el plantejament des de les nostres vivències educatives i la conversa amb altres maneres d'educar i viure l'infància

Partim bàsicament “d’allò que hi ha”, del que tenim, perquè per nosaltres el que tenim és un principi educatiu a valorar des de les seves potencialitats i no des de les mancances. Això s’aplica per tot, tant per la infraestructura com pel desenvolupament de les propostes educatives. Per això es potencia la vivència col·lectiva que pugui enfortir les habilitats socials del grup, a la vegada que les capacitats individuals. L’escola està concebuda com un grup fet per tothom.

Des d’aquesta mirada de “vivència col·lectiva” de l’escola i reconeixent el seu lloc dins de l’estructura del món i del que volem fer, el nostre projecte educatiu es fonamenta en tres eixos fonamentals:

- Les ciències.
- L’art.
- Les llengües, posant especial èmfasi en la introducció de la llengua anglesa com a tercera llengua des de P3.

Les ciències, en el context de canvis que vivim, els coneixements evolucionen molt ràpidament. Allò que en un moment determinat pot servir per entendre una realitat queda en poc temps obsolet, amb poca capacitat per explicar situacions concretes. Entenem el saber sempre inacabat. Un saber que confia més en el camí que es va fent que no pas en la meta assolida, un saber que sap de les incerteses i dificultats. La nostra escola es preocupa per a oferir un apropament a les **ciències** d’una manera oberta a la recerca, a l’experimentació, a les errades. A través de la curiositat innata dels nens i de les nenes, i de l’escolta que en fem, oferim possibilitats per a **observar, manipular, experimentar, jugar. Proposem un espai on la ciència escolta a l’art i on l’art observa la ciència. (Atelier)** .

La llengua anglesa la introduïm des P3 de forma natural. Tractem l’anglès com a llengua de comunicació en un entorn i situacions habituals d’aula. Igual que ho fem amb el català i el castellà. Durant dues tardes a P3 i P4 dues tardes i un matí a P5 les mestres parlen tota l’estona en anglès. Si l’horari no ho permetés es realitzaria un horari equivalent a aquestes sessions. La llengua en la quotidianitat, des de l’emocionalitat, una llengua que creix mitjançant el contacte afectiu del seu tutor o tutora que es comunica en una altre llengua (anglès) de la mateixa manera com en altres moments del dia ho fa en català.

L’art a la nostra escola està lligat al reconeixement de la capacitat creadora dels infants. La creació com una pràctica artística que entra en complicitat amb els nens i les nenes (**Vilanova**) obrint un llenguatge/llenguatges que expressen i diuen les cosses d’una altra manera, que miren el que passa desapercebut i que ens possibiliten plantejar el món i la vida d’una altra manera. El que fem és proporcionar oportunitats perquè puguin ampliar la seva experiència per donar-li una base suficientment sòlida per a la seva activitat creadora, perquè puguin creure en la seva “creativitat marginal” (**Vilanova**), es a dir, la seva manera de construir la realitat. “Quan més vegi, escolti i experimenti, quan més aprengui i assimili, quants més elements reals disposi en la seva experiència, tant més considerable i productiva serà, a igualtat de les restants circumstàncies, l’activitat de la seva imaginació”(Vigotski).

També són prioritats a la nostra escola:

- **L’atenció a la diversitat i a viure la diferència.**

En el nostre dia a dia l'atenció a la diversitat és quelcom molt present en cada moment. El treball en espais lliures permet als nens i a les nenes rebre aquesta atenció d'una manera natural, ja que són ells qui gestionen el seu propi aprenentatge. Les activitats en els espais més dirigits també contempen aquesta atenció, ja que les propostes són obertes i flexibles. Entenem l'atenció a la diversitat com la individualització per a tots els nens i nenes, cada nen i cada nena són diferents.

La detecció temprana de qualsevol dificultat que notem d'un nen o nena ens ajudarà a dur a terme les estratègies o mesures oportunes que es creuin convenients en cada cas. Per aquesta detecció ens basarem en l'observació sistemàtica i algunes proves internes o externes i la col·laboració de l'EAP.

- **L'acompanyament respectuós i afectiu dels infants.**
Les mestres i els adults acompanyem als nens i nenes. Preparem els espais i organitzem el temps per afavorir l'autonomia en l'aprenentatge dels nens i de les nenes, evitant una excessiva intervenció per part de l'adult. Aquesta intervenció es basa en l'escolta a l'infant, l'observació i l'atenció a les seves demandes.

3. Posicionament Pedagògic

*Me gusta estar junto a los niños,
porque creo en su diferencia.
Me gusta porque
no son ni pragmáticos, ni funcionales
porque siempre se toman su tiempo
y cuando tratan de estructurarlos
encuentran el desvío y encuentran otro camino.
Me gustan los niños,
porque no se preguntan si es lo indicado.
Me gustan porque
se abren, y se disponen ante cada situación,
y no es cuestión de inocencia,
sino de inferencia.
Me gusta estar junto a los niños
porque con su enigmática presencia
abren mi diferencia.*

Manena Vilanova.

A partir d'aquests eixos i prioritats la nostra escola recull diferents **posicionaments pedagògics** que perfilen:

- Una determinada imatge del nen i de la nena.
- Una relació amb els altres.
- L'escola com un espai pels nens i per les nenes.

Recollim l'**experiència educativa de les escoles 0-6 de Reggio Emilia** i el seu posicionament pedagògic com un enfocament educatiu que recupera la **mirada dels nens i de les nenes com un estil de fer les coses d'una determinada manera.**

Aquesta escolta del **concepte de cultura infantil**, ens permet treballar des d'una perspectiva de la construcció de la cultura entesa com un entramat de significats (**Geertz**).

Una mirada del nen i de la nena que gira al voltant de les seves **potencialitats, competències i capacitats, com a base de les anomenades “intel·ligències múltiples” (Gardner) i els diversos llenguatges que té i que l'escola ha de potenciar i explorar (Malaguzzi).**

Escoltem les **aportacions sobre l'organització dels ambients (Brofenbrenner) pensats des de les possibilitats d'interacció (Abad) amb provocacions** que convoquen als nens i les nenes i que **dignifiquen el joc en totes les seves formes per a la construcció de la pròpia vivència emocional (Palou) a nivell cognitiu, afectiu i social.**

A l'escola es fa un **seguiment documental (Hoyuelos)** que es posa al servei pedagògic per:

- Analitzar canvis, situacions, vivències a l'escola.
- Conversar amb els infants.
- Conversar amb les famílies.
- Fer més sòlida la presència de les accions dels nens i nenes.
- Escriure i re-escriure la història de l'escola.
- Ajudar a elaborar els informes.
- Com a suport per a les reunions i les reflexions pedagògiques.

L'**ambient emocional, físic i d'interacció** és fonamental a la nostra escola. L'aprenentatge s'allibera dels paràmetres d'individualitat i es converteix en una qüestió col·lectiva. Un aprenentatge que a més de pensar-se des de l'**aprenentatge significatiu (Ausubel)** busca que sigui **rellevant. (Pérez Gómez)**

Donem especial valor a l'**alteritat (Derrida)**, on la interculturalitat és una pregunta permanent. Això ens permet pensar una **escola participativa**, generant valors de **respecte i convivència.**

L'altre és un potencial dintre del grup que porta a viure les particularitats, no com un referent de comparacions, de les mancances de l'altre, sinó com un gran enriquiment personal.

4. Donar-li sentit a l'aprenentatge

*“...el discurso de la creación de sentido exige decisiones
explícitamente éticas y filosóficas,
juicios de valor con respecto a las preguntas
-de alcance más general-
que podamos hacernos acerca de lo que
queremos para nuestros hijos
aquí y ahora, y estar relacionadas
con otras preguntas aún más amplias en torno a
“¿qué es la vida buena?” y
“qué significa ser humano”.”*

Dahlberg

Construïm una escola on la planificació dels processos d'aprenentatge es planteja des dels interessos dels nens i de les nenes i del diàleg amb les mestres i la resta d'adults que formen part de la comunitat educativa. Aquesta planificació:

- Recull l'observació i el registre de les coses que les nenes i els nens **fan i diuen fent**. Accions no verbals no justificades, accions repetitives o maneres de fer les coses que no requereixen paraules ni explicacions (**Vilanova**).
- Es projecta a partir dels canvis de les nenes i dels nens i que es contrasta amb les coses que la mestra ha disposat.
- Es confronta amb els objectius d'aprenentatge que les mestres han determinat, atentes perquè s'enforteixin les seves capacitats, les seves potencialitats i intel·ligències (**Gardner**).

La nostra escola es planteja l'autonomia des de la **relació**, és una **autonomia acompanyada**, on els adults acompanyen a les nenes i als nens en el seu **procés de creixement**. Un acompanyament des de **l'afecte**, perquè és l'afecte el que et fa lliure. Les nenes i els nens fan les coses soles i sols perquè es troben acompanyats per l'afecte, és un tipus d'autonomia consolidada en **l'estima** que és en definitiva, la que els hi dona seguretat. La vida i les situacions de vida són els **referents emocionals** als quals hem d'estar atentes per a poder donar el suport emocional que els infants ens demanen.

La nostra escola és una **escola inclusiva (Rué)**, on la diversitat és una característica intrínseca **de l'ésser humà**. L'escola ha de cercar condicions i espais d'inclusió, especialment quan hi ha dificultats significatives per qualsevol aspecte de l'aprenentatge .

Tots aquests fonaments, i d'altres que podem anar incorporant, tenen una **finalitat**, oferir als nens i a les nenes possibilitats per a desenvolupar les seves habilitats i capacitats en un entorn agradable i respectuós que els hi permeti anar creixent i viure l'experiència de l'escola amb felicitat. En els infants, cal creure-hi, creure en les seves potencialitats i competències, tenen dret a ser escoltats i a ser atesa la seva subjectivitat.

Prement una idea de **Brunner**, l'escola no prepara els infants pel món, sinó que aquests ja són el món; un món especial per al nen i per l'adult.

Ens plantejem una escola que tracta i es pregunta per la manera de viure i convida amb l'altre. No creant més respostes sinó vivint dels propis interrogants i preguntes que s'originen amb el contacte amb els nens i les nenes, amb mestres, amb les famílies, amb el poble i la comunitat educativa, i fins i tot amb la gent que s'interessa per "pensar l'escola"²

L'altre és qualsevol membre de la comunitat educativa, cada membre amb la seva pròpia idiosincràsia, però realitzant el seu paper d'educar i ser educat.

L'essència del projecte, la clau i la màgia de tot plegat...TENIR CURA DE LES PERSONES, CUIDAR-NOS, ESCOLTAR-NOS ENTRE TOTS I TOTES, SENTIR-NOS ESTIMATS I ACCEPTATS

---

² Per això per nosaltres és molt important que quan arriben mestres nous, practicants, estudiants amb projectes de fi de carrera, substituïts o qualsevol persona o educador interessat en l'escola i l'educació pugui interactuar amb l'equip des de la seva experiència, trobant contrastes, diferències i una manera de viure l'educació que no pretén ser ni la millor, sinó una manera i intenció d'apropament i escolta als nens i nenes dins d'un món extremadament exigent.

5. PRINCIPIS EDUCATIUS

*“Desde el momento en que el otro me mira,
yo soy responsable de él
sin ni siquiera tener que tomar
responsabilidades en relación con él;
su responsabilidad me incumbe.
Es una responsabilidad
que va más allá de lo que yo hago”*

Levinas

- Pràctica de l'escolta i de la conversa respectuosa.
- Igualtat per viure, diversitat per conviure. Respecte i atenció a la diversitat.
- Escola participativa i comunitària.
- Acol·lida de les identitats de l'alumnat.
- Formació de l'equip docent viscuda com una responsabilitat personal i professional.
- Pluralisme ideològic, religiós i polític.
- L'escola com a organisme viu, com espai de convivència i d'intercanvi relacional entre adults i infants; un lloc on es pensa, es conversa o es fan coses tractant de conciliar allò que se sap amb allò que encara no se'n sap, les dificultats, les errades, les expectatives, els èxits, els dubtes i els problemes d'elecció. Un espai equilibrat entre les emocions i l'aprenentatge.
- Reconeixement de la cultura infantil, els seus drets, les seves potencialitats i recursos.
- L'escola com a espai d'infants, que parteix de la mirada dels nens i de les nenes. L'adult ha d'interpretar i interactuar amb aquesta i crear un entorn coherent amb els processos de vida de l'infant.
- Relació amb l'entorn. La vida ha d'entrar a l'escola i l'escola ha d'estar estretament relacionada amb l'entorn.
- Projecte educatiu democràtic i participatiu, compromès amb les persones, centrat en un bon clima i un alt nivell d'implicació, capaç de transformar els conflictes, diferències o diferents punts de vista en aspectes positius per a la reflexió; de manera que permetin el creixement i el desenvolupament professional de les persones, centrat en la presa de decisions consensuada, potenciant una actitud d'escolta i valoració de les diferents creences.
- Acompanyament afectiu dels infants centrat en una observació directa i contínua a través de les interaccions entre els infants, entre els infants i els espais i els infants i els diferents materials posats a la seva disposició.
- Atenció al currículum a través de materials diversos que atenen al seu moment d'aprenentatge.
- Atenció a l'infant des d'una mirada bidireccional, trencant amb una visió vertical, on la mirada de l'adult s'imposa a la cultura de l'infant (**aculturització**).
- Interculturalitat entesa com a convivència i escolta entre diverses cultures (la dels adults i la dels infants) que vivim en un mateix espai.

- Un entorn ric en estímuls que afavoreixi la potencialitat creativa dels nens i nenes i on puguin desenvolupar les seves “altres maneres de fer” i no les que determini l'adult.
- Els espais d'aprenentatge són els llocs on les nenes i els nens interaccionen i es relacionen amb els altres, amb els materials i amb el mateix espai.

6. COM HO FEM?

El nostre dia a dia es concreta en activitats lliures i activitats dirigides. Les activitats lliures es desenvolupen dins dels espais preparats dins de l'aula. Aquests espais estan pensats per a donar resposta a les diferents capacitats i habilitats dels nens i de les nenes al mateix temps que permeten interaccionar entre ells i elles, compartint un mateix espai. Són espais d'autoaprenentatge a partir de propostes i provocacions fetes per les mestres.

Algunes de les activitats es realitzen barrejant nens i nenes de diferents grups o de diferents nivells per aconseguir una interacció més àmplia.

Les activitats dirigides són activitats que es concreten en espais d'observació, de cultura matemàtica, de moviment, de música. Podrien acabar derivant en tallers o espais de treball més especialitzats.

L'atelier figura com un espai on als nens i a les nenes se'ls hi presenten propostes i materials nous a partir dels quals poden explorar, col·laborar, crear...

L'espai exterior és un altre espai on tots els aspectes pel PEC estan presents i l'activitat que es desenvolupa amb ell, per a nosaltres és d'una gran importància. Un espai de relació, creació, provocació...